

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

30 noiembrie 2022*

„Ajutoare de stat – Industria nucleară – Ajutor preconizat de Ungaria pentru dezvoltarea a două noi reactoare nucleare pe amplasamentul de la Paks – Decizie prin care ajutorul este declarat compatibil cu piața internă sub rezerva respectării anumitor angajamente – Articolul 107 alineatul (3) litera (c) TFUE – Conformitatea ajutorului cu dreptul Uniunii, altul decât dreptul ajutoarelor de stat – Legătură indisociabilă – Promovarea energiei nucleare – Articolul 192 primul paragraf din Tratatul Euratom – Principiile protecției mediului, «poluatorul plătește», precauției și sustenabilității – Determinarea activității economice în cauză – Disfuncționalitate a pieței – Denaturarea concurenței – Proportionalitatea ajutorului – Necesitatea intervenției statului – Determinarea elementelor ajutorului – Procedura de atribuire a unor contracte de achiziții publice – Obligația de motivare”

În cauza T-101/18,

Republica Austria, reprezentată de J. Schmoll, F. Koppensteiner, M. Klamert și T. Ziniel, în calitate de agenți, asistați de H. Kristoferitsch, avocat,

reclamantă,

susținută de

Marele Ducat al Luxemburgului, reprezentat de A. Germeaux și de T. Schell, în calitate de agenți, asistați de P. Kinsch, avocat,

intervenient,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de K. Blanck, K. Herrmann și P. Němečková, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Republica Cehă, reprezentată de M. Smolek, J. Vlácil, T. Müller, J. Pavliš și L. Halajová, în calitate de agenți,

de

* Limba de procedură: germana.

Republica Franceză, reprezentată de E. de Moustier și P. Dodeller, în calitate de agenți,

de

Ungaria, reprezentată de M. Fehér, în calitate de agent, asistat de P. Nagy, N. Gràcia Malfeito, B. Karsai, avocați, și C. Bellamy, KC,

de

Republica Polonă, reprezentată de B. Majczyna, în calitate de agent,

de

Republica Slovacă, reprezentată de S. Ondrášiková, în calitate de agent,

și de

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat de F. Shibli, L. Baxter și S. McCrory, în calitate de agenți, asistați de T. Johnston, barrister,

intervenienți,

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus, la deliberări, din domnii M. van der Woude, președinte, și G. De Baere și doamna G. Steinfatt (raportoare), judecători,

grefier: doamna A. Juhász-Tóth, administratoare,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 10 martie 2022,

pronunță prezenta

Hotărâre¹

- 1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 263 TFUE, Republica Austria solicită anularea Deciziei (UE) 2017/2112 a Comisiei din 6 martie 2017 privind măsura/schema de ajutoare/ajutorul de stat SA.38454-2015/C (ex 2015/N) pe care Ungaria intenționează să o pună în aplicare pentru sprijinirea dezvoltării a două noi reactoare nucleare pe amplasamentul centralei nucleare Paks II (JO 2017, L 317, p. 45, denumită în continuare „decizia atacată”).

Istoricul litigiului și decizia atacată

- 2 La 22 mai 2015, Ungaria a notificat Comisiei Europene, cu numărul C(2017) 1486, o măsură prin care se urmărește furnizarea unei contribuții financiare pentru dezvoltarea a două noi reactoare nucleare (unitățile 5 și 6) pe amplasamentul centralei nucleare Paks, în Ungaria, pe care sunt deja exploatate patru reactoare nucleare. Beneficiarul măsurii notificate este societatea MVM Paks II

¹ Sunt redată numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

Nuclear Power Plant Development Private Company Limited by Shares (denumită în continuare „societatea Paks II”), care ar urma să devină proprietarul și societatea de exploatare a celor două noi reactoare nucleare. Societatea Paks II aparține în proporție de 100 % statului maghiar, căruia i-au fost transferate, în luna noiembrie 2014, acțiunile sale deținute integral, inițial, de comerciantul și producătorul de energie electrică Magyar Villamos Művek Zártkörűen Működő Részvénytársaság (denumit în continuare „grupul MVM”).

- 3 La 23 noiembrie 2015, Comisia a decis să inițieze procedura oficială de investigare, în temeiul articolului 108 alineatul (2) TFUE, privind măsura notificată (JO 2016, C 8, p. 2, denumită în continuare „decizia de deschidere”).
- 4 La 6 martie 2017, Comisia a adoptat decizia atacată.
- 5 Măsura notificată de Ungaria este descrisă în secțiunea 2 din decizia atacată. Măsura privește dezvoltarea a două reactoare nucleare de tip rus VVER 1200 (V491) de generație III+ (unitățile 5 și 6) în Ungaria, echipate cu tehnologia de răcire și de moderare cu apă și cu o putere instalată de cel puțin 1 000 de megawați (MW) pe unitate și a cărei construcție este finanțată integral de statul maghiar în favoarea societății Paks II, care va deține și va exploata noile reactoare. Patru reactoare nucleare sunt deja exploatare pe acest amplasament. Aceste reactoare aparțin în proporție de 100 % grupului MVM, care este deținut de statul maghiar. Capacitatea instalată a celor patru unități existente de tip rus VVER-440 (V213) din cadrul centralei se ridică în total la 2 000 MW. Se presupune că aceste reactoare vor fi oprite progresiv până în anul 2037, pentru a fi înlocuite cu cele două noi reactoare, care ar trebui să intre în activitate în anul 2025 și, respectiv, în anul 2026.
- 6 În conformitate cu un acord interguvernamental privind cooperarea în materie de utilizare pașnică a energiei nucleare încheiat la 14 ianuarie 2014 între Federația Rusă și guvernul maghiar, cele două țări cooperează, în cadrul unui program nuclear, pentru întreținerea și continuarea dezvoltării actualei centrale nucleare Paks. Potrivit acestui acord, Federația Rusă și Ungaria desemnează fiecare o organizație publică experimentată și controlată de stat, responsabilă financiar și tehnic de executarea obligațiilor sale în calitate de contractant sau de proprietar în ceea ce privește proiectarea, construcția, punerea în funcțiune și dezafectarea a două noi unități 5 și 6, dotate cu reactoare de tip VVER. Federația Rusă a desemnat societatea de capital Nizhny Novgorod Engineering Company Atomenergoproekt (denumită în continuare „JSC NIAEP”), care va realiza construcția noilor reactoare, iar Ungaria a desemnat societatea Paks II pentru deținerea și exploatarea acestora. În acest scop, JSC NIAEP și societatea Paks II au semnat, la 9 decembrie 2014, un acord privind un contract de inginerie, de cumpărare și de construire a celor două noi reactoare 5 și 6 care urmau să fie construite pe amplasamentul centralei nucleare Paks.
- 7 În acordul interguvernamental, Federația Rusă s-a angajat să acorde Ungariei un împrumut de stat pentru a finanța dezvoltarea noilor reactoare ale centralei nucleare Paks. Acest împrumut este reglementat de acordul interguvernamental de finanțare din 28 martie 2014 și furnizează o linie de credit de tip „revolving” de 10 miliarde de euro a cărei utilizare este limitată exclusiv la proiectarea, construirea și punerea în funcțiune a noilor reactoare 5 și 6 ale centralei nucleare Paks. Ungaria va furniza o sumă suplimentară de 2,5 miliarde de euro provenind din bugetul propriu pentru finanțarea investițiilor menționate.
- 8 Ungaria nu va transfera fondurile necesare pentru a plăti prețul de cumpărare a celor două noi reactoare în conturile societății Paks II. Cea mai mare parte a acestor fonduri va fi deținută de Vnesheconombank (Banca pentru Dezvoltare și Afaceri Economice Externe a Rusiei). Pentru

fiecare etapă considerată îndeplinită, societatea Paks II va depune o cerere la Banca pentru Dezvoltare și Afaceri Economice Externe a Rusiei pentru plata a 80 % din suma datorată direct societății JSC NIAEP. Aceasta va depune de asemenea o cerere la Agenția de Administrare a Datoriilor Guvernamentale a Ungariei pentru plata restului de 20 %.

- 9 În decizia atacată, Comisia a constatat că măsura notificată constituia un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE și că articolele 107 și 108 TFUE erau aplicabile chiar dacă investiția în cauză intra în domeniul de aplicare al Tratatului Euratom. În ceea ce privește atribuirea directă a construirii celor două noi reactoare întreprinderii JSC NIAEP, Comisia a considerat că aceasta nu putea produce o denaturare suplimentară a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața relevantă, și anume cea a energiei electrice. Ar fi fost efectuată o procedură distinctă, în cadrul căreia ar fi fost examinată respectarea dreptului de atribuire a contractelor de achiziții publice de către Ungaria. Comisia a apreciat că măsura în cauză, vizând promovarea energiei nucleare, urmărea un obiectiv de interes comun consacrat de Tratatul Euratom, contribuind de asemenea la securitatea aprovizionării cu energie electrică, și că toate eventualele denaturări erau limitate și compensate de obiectivul comun evidențiat și urmărit, care trebuia să fie atins în mod proporțional, ținând seama în special de confirmările date de Ungaria în cursul procedurii. Comisia a concluzionat că măsura în cauză, astfel cum a fost modificată de Ungaria la 28 iulie 2016 și sub rezerva condițiilor prevăzute la articolul 3 din decizia atacată, era compatibilă cu piața internă în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) TFUE. Articolul 3 din decizia atacată obligă Ungaria să adopte mai multe măsuri pentru a se asigura că societatea Paks II respectă anumite obligații și restricții privind printre altele strategia sa de investiții sau de reinvestiții, gestionarea unei platforme de licitație și autonomia sa juridică și structurală.

Concluziile părților

- 10 Republica Austria, susținută de Marele Ducat al Luxemburgului, solicită Tribunalului:
- anularea deciziei atacate;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 11 Comisia, susținută de Republica Cehă și de Republica Slovacă, solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
 - obligarea Republicii Austria la plata cheltuielilor de judecată.
- 12 Republica Franceză, Ungaria, Republica Polonă și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord solicită Tribunalului respingerea acțiunii.

În drept

- 13 Republica Austria invocă zece motive în susținerea acțiunii formulate. Prin intermediul primului motiv, aceasta arată că ar fi trebuit inițiată o procedură de atribuire a unui contract de achiziții publice în vederea atribuirii lucrărilor de construcție pentru cele două noi reactoare ale centralei nucleare Paks. Al doilea motiv este întemeiat pe o aplicare eronată a articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE, întrucât construirea și punerea în funcțiune a celor două noi reactoare nu

urmăresc realizarea unui obiectiv de interes comun. Al treilea motiv este întemeiat pe o aplicare eronată a articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE, întemeiată, pe de o parte, pe o delimitare incorectă a „activităților economice” și, pe de altă parte, pe prezumții eronate privind existența unei disfuncționalități a piețelor. Prin intermediul celui de al patrulea motiv se urmărește să se demonstreze caracterul disproporționat al măsurii. În cadrul celui de al cincilea motiv, Republica Austria susține că măsura în cauză determină denaturări disproporționate ale concurenței și inegalități de tratament care sunt incompatibile cu piața internă. Prin intermediul celui de al șaselea motiv, Republica Austria arată că măsura în cauză constituie o investiție într-un „proiect în dificultate”, ceea ce denaturează de asemenea concurența în mod disproporționat, întrucât Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO 2014, C 249, p. 1, denumite în continuare „Orientările privind întreprinderile aflate în dificultate”) nu au fost respectate. Al șaptelea motiv este întemeiat pe consolidarea sau pe crearea unei poziții dominante pe piața energiei electrice. Al optulea motiv privește un risc de lichiditate pentru piața maghiară de comercializare cu ridicata de energie electrică. Al nouălea motiv este întemeiat pe determinarea insuficientă a ajutorului de stat. Al zecelea motiv este întemeiat pe nerespectarea obligației de motivare.

- 14 În ședință, Republica Austria a renunțat la al doilea și la al treilea motiv, aspect de care s-a luat act în procesul-verbal al ședinței. Rezultă că nu mai este necesară examinarea motivelor menționate.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe lipsa unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice

- 15 Prin intermediul primului motiv, Republica Austria susține că decizia atacată este afectată de nelegalitate în măsura în care nu a fost lansată o procedură de atribuire a unui contract de achiziții publice pentru construirea noilor reactoare nucleare în favoarea societății Paks II. Aceasta susține că faptul că JSC NIAEP a fost însărcinată direct cu dezvoltarea și cu construirea celor două noi reactoare fără o procedură de cerere de ofertă publică constituie o încălcare a Directivei 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO 2014, L 94, p. 65) și a Directivei 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE (JO 2014, L 94, p. 243). Prin urmare, decizia atacată ar fi nulă ca urmare a încălcării unor dispoziții fundamentale ale legislației privind atribuirea contractelor de achiziții publice a căror respectare este indisociabilă de obiectul ajutorului.
- 16 Republica Austria arată că, potrivit economiei generale a Tratatului FUE, procedura de ajutor nu trebuie niciodată să conducă la un rezultat contrar dispozițiilor specifice ale acestui tratat. Respectarea altor dispoziții din tratat decât cele referitoare la ajutoarele de stat s-ar impune în special în ipoteza în care aceste alte dispoziții urmăresc de asemenea, precum dreptul de atribuire a contractelor de achiziții publice, să asigure o concurență nedenaturată pe piața internă și să garanteze o utilizare eficientă a resurselor de stat.
- 17 Caracterul contrar dreptului Uniunii Europene al modalităților ajutorului care nu pot fi dissociate de obiectul și de finalitatea acestuia din urmă ar afecta în mod necesar compatibilitatea sa cu piața internă. Situația ar fi diferită numai în ceea ce privește elementele ajutorului care pot fi considerate ca nefiind necesare pentru realizarea obiectivului sau pentru funcționarea acestuia.

- 18 În speță, faptul că a însărcinat JSC NIAEP cu dezvoltarea noilor reactoare constituie, potrivit Republicii Austria, o modalitate indisociabilă de obiectul ajutorului. O procedură concurențială de ofertare între concurenți ar fi putut conduce la un ajutor total diferit, în special în ceea ce privește cuantumul și structura acestuia.
- 19 Potrivit Republicii Austria, împrejurarea că societatea Paks II, iar nu JSC NIAEP, este beneficiarul ajutorului, în calitate de viitor proprietar și operator al celor două reactoare nucleare noi, este lipsită de relevanță în acest context. Comisia ar fi negat în mod eronat, în considerentele (281) și (283) ale deciziei atacate, caracterul indisociabil al legăturii dintre atribuirea directă a contractului de construcție, pe de o parte, și obiectul și finalitatea ajutorului, pe de altă parte, invocând argumentul potrivit căruia încălcarea potențială a Directivei 2014/25 nu ar fi permis să se constate denaturări suplimentare ale concurenței și nici ale schimburilor comerciale pe piața energiei electrice, o astfel de denaturare suplimentară nefiind nicidecum impusă.
- 20 Republica Austria, susținută de Marele Ducat al Luxemburgului, adaugă că, în orice caz, în lumina Hotărârii din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia (C-594/18 P, EU:C:2020:742), ar fi irelevant, în cazul ajutorului în litigiu, dacă este vorba despre o „modalitate indisociabilă” sau chiar despre o „modalitate” a ajutorului, din moment ce, în general, un ajutor de stat care încalcă dispoziții sau principii generale ale dreptului Uniunii nu poate fi declarat compatibil cu piața internă. Ar rezulta că, în decizia atacată, Comisia ar fi trebuit să aprecieze măsura în raport cu dispozițiile dreptului Uniunii privind atribuirea contractelor de achiziții publice. Prin urmare, aceasta ar fi trebuit să constate că, întrucât contractul de construcție nu era exclus din domeniul de aplicare al Directivei 2014/25 în temeiul articolului 20 alineatul (1) sau al articolului 50 litera (c) din aceasta, atribuirea directă a contractului de construcție constituia o încălcare gravă a acestei directive.
- 21 Încălcarea dispozițiilor obligatorii ale Directivei 2014/25 ar fi deja, ca atare, de natură să influențeze cuantumul și forma ajutorului în favoarea societății Paks II, astfel încât decizia atacată ar fi de asemenea nelegală pentru acest motiv.
- 22 În primul rând, Republica Austria critică faptul că, în considerentul (285) al deciziei atacate, Comisia se referă la procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pe care a inițiat-o. Potrivit Republicii Austria, rezultatul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor nu aduce atingere nici rezultatului procedurii în temeiul articolului 108 TFUE, nici celui al prezentei acțiuni. Comisia nu ar putea condiționa examinarea modalităților unui ajutor, pe care este obligată să le aprecieze în cadrul articolului 108 TFUE, de rezultatul unei proceduri în temeiul articolului 258 TFUE, a cărei inițiere și continuare depind de puterea sa de apreciere.
- 23 În al doilea rând, potrivit Republicii Austria, Comisia nu explică motivele pentru care pornește de la principiul că sunt îndeplinite condițiile de aplicare a articolului 50 litera (c) din Directiva 2014/25, care privesc posibilitatea de a recurge la o procedură de negociere fără publicare prealabilă. Republica Austria amintește că excepțiile trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte. În plus, sarcina probei ar reveni părții care se prevalează de excepția în cauză.
- 24 Comisia, Ungaria, Republica Cehă, Regatul Unit și Republica Franceză contestă argumentele Republicii Austria și ale Marelui Ducat al Luxemburgului.
- 25 În primul rând, trebuie să se constate că, în secțiunea 5.3.2 din decizia atacată [considerentele (279)-(287)], Comisia a verificat conformitatea ajutorului cu alte dispoziții ale dreptului Uniunii decât normele în materie de ajutoare de stat. Potrivit considerentului (280) al deciziei atacate, Comisia a pornit de la principiul că era obligată, în temeiul economiei generale a Tratatului FUE,

să respecte coerența dintre dispozițiile care reglementează ajutoarele de stat și alte dispoziții specifice decât cele referitoare la acestea din urmă și, astfel, să aprecieze compatibilitatea ajutorului în cauză cu aceste dispoziții specifice, dar că o astfel de obligație îi revenea numai în ceea ce privește modalitățile unui ajutor atât de indisolubil legate de obiectul ajutorului încât nu ar fi posibil să fie apreciate izolat. Referindu-se la Hotărârea din 3 decembrie 2014, *Castelnou Energía/Comisia* (T-57/11, EU:T:2014:1021), Comisia a precizat că o obligație a acesteia de a lua poziție în mod definitiv, indiferent care ar fi legătura între modalitatea de ajutor și obiectul ajutorului în cauză, în cadrul unei proceduri în materie de ajutoare, privind existența sau inexistența unei încălcări a dispozițiilor dreptului Uniunii distincte de cele de la articolele 107 TFUE și 108 TFUE ar fi contrară, pe de o parte, normelor și garanțiilor procedurale – în parte foarte divergente și implicând consecințe juridice distincte – care sunt proprii procedurilor special prevăzute pentru controlul aplicării acestor dispoziții și, pe de altă parte, principiului autonomiei procedurilor administrative și căilor de atac. Potrivit acestei jurisprudențe, ar rezulta că, dacă modalitatea ajutorului în cauză este indisolubil legată de obiectul ajutorului, conformitatea sa cu alte dispoziții decât cele referitoare la ajutoarele de stat va fi apreciată de Comisie în cadrul procedurii prevăzute la articolul 108 TFUE și această apreciere va putea conduce la o declarație de incompatibilitate a ajutorului în cauză cu piața internă. În schimb, dacă modalitatea în cauză poate fi disociată de obiectul ajutorului, Comisia nu este obligată să aprecieze conformitatea sa cu alte dispoziții decât cele referitoare la ajutoarele de stat în cadrul acestei proceduri.

- 26 În continuare, Comisia a considerat, în considerentul (281) al deciziei atacate, că evaluarea compatibilității măsurii notificate cu piața internă ar putea fi afectată de o eventuală nerespectare a Directivei 2014/25 în cazul în care ar produce o denaturare suplimentară a concurenței și a schimburilor comerciale pe piața energiei electrice, aceasta din urmă fiind piața pe care beneficiarul ajutorului, societatea Paks II, ar fi activ. Întrucât un astfel de efect de denaturare suplimentară care ar fi cauzat de nerespectarea Directivei 2014/25 nu a fost dovedit, nu ar exista o „legătură indisolubilă” între eventuala încălcare a Directivei 2014/25 și obiectul ajutorului, astfel încât evaluarea compatibilității ajutorului nu poate fi afectată de această eventuală încălcare [considerentele (283) și (284) ale deciziei atacate].
- 27 În ceea ce privește argumentele Republicii Austria întemeiate pe Hotărârea din 22 septembrie 2020, *Austria/Comisia* (C-594/18 P, EU:C:2020:742), *primo*, este necesar să se constate că reiese în special din cuprinsul punctelor 40, 44 și 45 din această hotărâre că activitatea economică promovată prin intermediul ajutorului trebuie să fie compatibilă cu dreptul Uniunii. Or, nicio încălcare a unor dispoziții ale dreptului Uniunii ca urmare a activității susținute, și anume producția de energie nucleară, nu a fost invocată în cadrul primului motiv.
- 28 *Secundo*, nu se poate deduce nicio consecință din faptul că, în Hotărârea din 22 septembrie 2020, *Austria/Comisia* (C-594/18 P, EU:C:2020:742), Curtea nu a examinat existența unei legături indisolubile. Astfel, acest fapt se explică prin împrejurarea că, în cauza în care s-a pronunțat hotărârea menționată, pretinsa încălcare a unor principii de drept al Uniunii decurgea din obiectul însuși al ajutorului, și anume dezvoltarea unei centrale de producție de energie electrică de origine nucleară. Prin urmare, nu se pune problema existenței unei legături cu o modalitate a ajutorului, distinctă de obiectul său.
- 29 *Tertio*, contrar celor susținute de Republica Austria, din Hotărârea din 22 septembrie 2020, *Austria/Comisia* (C-594/18 P, EU:C:2020:742), nu reiese că Curtea ar fi înțeles să extindă întinderea controlului ce revenea Comisiei în cadrul unei proceduri prin care se urmărea verificarea compatibilității unui ajutor de stat cu piața internă. Astfel, făcând referire la

Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast (C-390/06, EU:C:2008:224, punctele 50 și 51), Curtea a amintit, la punctul 44 din Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia (C-594/18 P, EU:C:2020:742), că a statuat deja că un ajutor de stat care încalcă dispoziții sau principii generale ale dreptului Uniunii nu poate fi declarat compatibil cu piața internă. Acest principiu se înscrie efectiv într-o jurisprudență constantă a Curții, astfel cum reiese din trimiterile conținute la punctul 50 din Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast (C-390/06, EU:C:2008:224).

- 30 În consecință, dat fiind că la punctul 44 din Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia (C-594/18 P, EU:C:2020:742), Curtea a făcut referire la o jurisprudență constantă, nimic nu permite să se concluzioneze că aceasta a intenționat să renunțe la jurisprudența sa potrivit căreia trebuia să se facă o distincție între modalitățile care prezintă o legătură indisociabilă cu obiectul ajutorului și cele care nu aveau această legătură.
- 31 Pe de altă parte, o obligație a Comisiei de a lua poziție în mod definitiv, indiferent care ar fi legătura între modalitatea de ajutor și obiectul ajutorului în cauză, în cadrul unei proceduri în materie de ajutoare, privind existența sau inexistența unei încălcări a dispozițiilor dreptului Uniunii distincte de cele de la articolele 107 TFUE și 108 TFUE ar fi contrară, pe de o parte, normelor și garanțiilor procedurale – în parte foarte divergente și implicând consecințe juridice distincte – care sunt proprii procedurilor special prevăzute pentru controlul aplicării acestor dispoziții și, pe de altă parte, principiului autonomiei procedurilor administrative și căilor de atac (Hotărârea din 12 februarie 2008, BUPA și alții/Comisia, T-289/03, EU:T:2008:29, punctele 313 și 314; a se vedea de asemenea Hotărârea din 3 decembrie 2014, Castelnou Energía/Comisia, T-57/11, EU:T:2014:1021, punctul 183 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 15 iunie 1993, Matra/Comisia, C-225/91, EU:C:1993:239, punctul 44).
- 32 Astfel, trebuie respinsă interpretarea Republicii Austria potrivit căreia, având în vedere Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia (C-594/18 P, EU:C:2020:742), Comisia este obligată în prezent să verifice, cu privire la orice modalitate a ajutorului sau la orice împrejurare în legătură cu ajutorul, chiar dacă nu prezintă o legătură indisociabilă cu acesta, că nu încalcă nicio dispoziție sau principiu general de drept al Uniunii.
- 33 Este necesar să se adauge că, într-o situație în care, precum în prezenta cauză, sunt în discuție două proceduri distincte care, ambele, sunt de competența Comisiei și ale căror norme respective trebuie respectate de către aceasta, ar apărea un risc de contradicție sau de încălcare a normelor procedurilor menționate în cazul în care Comisia ar fi obligată să aprecieze aceeași modalitate de ajutor atât în cadrul procedurii privind autorizarea ajutorului în cauză, cât și în cadrul unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.
- 34 Rezultă că Comisia nu a săvârșit nicio eroare de drept atunci când a apreciat că era necesar să își limiteze controlul, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 108 TFUE, la măsura de ajutor în sine, precum și la modalitățile care prezentau o legătură indisociabilă cu aceasta.
- 35 În al doilea rând, Republica Austria arată în mod eronat că faptul că a însărcinat JSC NIAEP cu construirea noilor reactoare constituie o modalitate indisociabilă de obiectul ajutorului, pentru motivul că o procedură concurențială de ofertare între concurenți ar fi putut conduce la un ajutor total diferit, în special în raport cu cuantumul și cu structura acestuia din urmă.

- 36 În speță, ajutorul în cauză constă în punerea la dispoziție cu titlu gratuit a două noi reactoare nucleare în favoarea societății Paks II în scopul exploatării lor. Problema dacă atribuirea contractului de construire a acestor două reactoare ar fi trebuit să facă obiectul unei proceduri de cerere de ofertă privește fabricarea și aprovizionarea bunului care va fi pus la dispoziție cu titlu gratuit și se situează, astfel, în amonte față de măsura de ajutor propriu-zisă. Astfel, decizia de atribuire a contractului de dezvoltare și de construire a celor două noi reactoare nu constituie o modalitate a ajutorului însuși.
- 37 Desfășurarea unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice și eventuala recurgere la o altă întreprindere pentru construirea reactoarelor nu ar modifica în mod nefavorabil nici obiectul ajutorului, și anume punerea la dispoziție cu titlu gratuit a două noi reactoare în vederea exploatării lor, nici beneficiarul ajutorului, și anume societatea Paks II. Pe de altă parte, o încălcare a normelor privind achizițiile publice ar produce efecte numai asupra pieței lucrărilor de construire de centrale nucleare și nu poate avea consecințe asupra pieței vizate de obiectul măsurii de ajutor în litigiu.
- 38 În ceea ce privește influența lipsei unei proceduri de cerere de ofertă publică asupra cuantumului ajutorului, Comisia, Ungaria și Republica Franceză susțin în mod întemeiat că nu s-a demonstrat că alți ofertanți ar fi putut furniza cele două reactoare de tehnologie VVER 1200 în condiții mai bune sau la un preț inferior. În plus, Comisia arată de asemenea în mod întemeiat că legalitatea deciziei sale în materie de ajutoare de stat nu depinde de respectarea normelor Uniunii în domeniul atribuirii contractelor de achiziții publice atunci când alegerea unei alte întreprinderi pentru construirea reactoarelor nu ar modifica aprecierea în raport cu normele referitoare la ajutoarele de stat. Astfel, chiar în ipoteza în care recurgerea la o procedură de cerere de ofertă ar fi putut modifica, în sensul diminuării, cuantumului ajutorului, această împrejurare nu ar fi avut în sine nicio consecință asupra avantajului pe care ajutorul menționat îl constituia pentru beneficiarul său, societatea Paks II, dat fiind că acest avantaj consta în punerea la dispoziție gratuită a două noi reactoare în vederea exploatării lor. În consecință, o majorare sau o diminuare a cuantumului ajutorului nu se traduce, în speță, printr-o modificare a ajutorului propriu-zis și nici printr-o modificare a efectului său anticoncurențial.
- 39 În consecință, Comisia a apreciat în mod întemeiat că atribuirea contractului de construire a celor două noi reactoare nu constituia o modalitate a ajutorului care prezenta o legătură indisociabilă cu acesta.
- 40 În al treilea rând, în ceea ce privește argumentul Republicii Austria potrivit căruia decizia de atribuire către JSC NIAEP a contractului de construire a încălcat dispozițiile Directivei 2014/25, acest contract nefiind exclus din domeniul său de aplicare în temeiul articolului 20 alineatul (1) sau al articolului 50 litera (c) din aceasta, trebuie să se constate că Comisia a tratat problema aplicabilității Directivei 2014/25 în considerentul (285) al deciziei atacate. În ceea ce privește aspectul dacă dreptul Uniunii prevede o obligație de a iniția o procedură de cerere de ofertă pentru contractul de inginerie, de achiziționare și de construire a celor două noi reactoare ale centralei nucleare Paks, Comisia a precizat că, în orice caz, respectarea de către Ungaria a Directivei 2014/25 fusese evaluată de aceasta în cadrul unei proceduri separate, în care concluzia preliminară trasă pe baza informațiilor disponibile a fost că procedurile prevăzute de Directiva 2014/25 nu se aplicau la atribuirea lucrărilor de construire a două reactoare în temeiul articolului 50 litera (c) din aceasta.

- 41 Contrar celor susținute de Republica Austria, Comisia a considerat în mod întemeiat, în interesul coerenței rezultatelor examinării compatibilității ajutorului și a procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, că putea face trimitere la aprecierea sa efectuată în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.
- 42 Astfel, Comisia dobândise convingerea, în cadrul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, că atribuirea directă a construirii celor două noi reactoare nu încălca dreptul Uniunii în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice. Această convingere se întemeia pe o analiză aprofundată a cerințelor tehnice pe care Ungaria le-a invocat pentru a justifica lipsa unei proceduri de cerere de ofertă.
- 43 În răspunsul său la întrebările scrise pe care Tribunalul i le-a adresat în cadrul unei măsuri de organizare a procedurii, Comisia a confirmat că „procedura distinctă” menționată în considerentul (285) al deciziei atacate era procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor NIF 2015/4231-32 inițiată împotriva Ungariei în temeiul articolului 258 TFUE. În cadrul acestei proceduri și pe baza informațiilor furnizate de autoritățile maghiare competente, aceasta ar fi concluzionat că atribuirea directă către societatea JSC NIAEP a lucrărilor de construire a celor două unități 5 și 6 putea fi efectuată fără o invitație prealabilă la o procedură concurențială de ofertare, întrucât, din motive tehnice, nu ar fi existat concurență, astfel încât articolul 40 alineatul (3) litera (c) punctul (ii) din Directiva 2004/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 de coordonare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale (JO 2004, L 134, p. 1, Ediție specială, 06/vol. 8, p. 3) [devenit articolul 50 litera (c) punctul (ii) din Directiva 2014/25] era relevant.
- 44 Răspunsul Comisiei este confirmat de documentația prezentată în această privință în urma respectivei măsuri de organizare a procedurii, în special prin două „fișe NIF” cu numerele de referință 2015/4231 și 2015/4232 și care prezintă motivele închiderii procedurii NIF 2015/4231-32. Rezultă în special că s-a considerat de către Comisie că argumentul potrivit căruia contractul putea fi atribuit direct contractantului din motive tehnice [articolul 40 alineatul (3) litera (c) din Directiva 2004/17] era justificat pentru părțile esențiale ale proiectului.
- 45 Din același document prezentat în anexa X.5 reiese de asemenea că Ungaria s-a angajat față de Comisie să urmeze o procedură de achiziții publice în privința majorității celorlalte părți ale proiectului, în mod transparent și cu respectarea principiilor de bază ale tratamentului egal și nediscriminării. În ședință, Comisia a explicat că acest angajament asumat de Ungaria era reflectat în considerentul (372) al deciziei atacate, care ar trebui interpretat în coroborare cu considerentul (285) al acesteia.
- 46 În plus, din documentele prezentate în anexele X.1-X.3 reiese că Centrul Comun de Cercetare (JRC) al Comisiei și experții Direcției Generale Energie au confirmat singularitatea tehnică a reactorului VVER 1200 produs de Rosatom și selectat de Ungaria potrivit alegerii sale legitime caracterizate de criterii raționale.
- 47 Pe de altă parte, nu se poate admite ca, în cadrul procedurii referitoare la compatibilitatea ajutorului cu piața internă, să fie repuse în discuție toate deciziile adoptate anterior și care au făcut deja obiectul unei proceduri distincte, reglementată de norme specifice în sensul Hotărârii din 15 iunie 1993, Matra/Comisia (C-225/91, EU:C:1993:239, punctul 44), și diferite de cele aplicabile în materia ajutoarelor de stat. Principiul securității juridice se opune reexaminării de către Comisie a atribuirii contractului de construcție în cadrul unei proceduri de ajutor de stat,

fără a dispune de informații noi în raport cu momentul în care a decis să închidă procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. În această privință, Comisia a confirmat, în răspunsul său la o întrebare adresată de Tribunal, că, la momentul adoptării deciziei atacate, și anume la 6 martie 2017, dispunea de aceleași informații ca și cele pe care și-a întemeiat decizia din 17 noiembrie 2016 de a pune capăt procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor inițiate împotriva Ungariei ca urmare a atribuirii directe a contractului de construcție societății JSC NIAEP.

- 48 Nu poate fi admis nici argumentul Republicii Austria potrivit căruia procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor nu poate aduce atingere aprecierii unei eventuale încălcări a legislației achizițiilor publice în cadrul procedurii referitoare la ajutorul de stat, întrucât procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor este guvernată de principiul oportunității. Astfel, faptul că procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor este guvernată de principiul oportunității este lipsit de relevanță, dat fiind că Comisia a inițiat efectiv o asemenea procedură în cadrul căreia a efectuat o analiză a motivelor tehnice pe care se întemeia Ungaria și la finalul căreia concluzionase că erau îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 50 litera (c) din Directiva 2014/25. În ședință, Comisia a precizat că noțiunea de oportunitate, utilizată în decizia de închidere a procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, făcea trimitere la momentul deciziei, iar nu la conținutul acesteia. În răspunsul la a treia întrebare adresată în cadrul măsurii de organizare a procedurii, Comisia a precizat în plus că rezultatul acestei proceduri fusese calificat drept „concluzie preliminară” în considerentul (285) al deciziei atacate, numai ca urmare a posibilității sale de a deschide în orice moment o nouă procedură de aceeași natură pe baza unor noi informații.
- 49 Rezultă că, fără a săvârși o eroare de drept, Comisia s-a întemeiat, în orice caz, pe rezultatul procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în vederea adoptării deciziei atacate.
- 50 Reiese din cele de mai sus că primul motiv trebuie să fie respins.

[omissis]

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe existența unor denaturări disproporționate ale concurenței și a unor inegalități de tratament care ar face ajutorul incompatibil cu piața internă

- 89 În cadrul celui de al cincilea motiv, Republica Austria susține că ajutorul este incompatibil cu piața internă întrucât alocarea sa produce denaturări disproporționate ale concurenței și inegalități de tratament care conduc la eliminarea producătorilor de energie regenerabilă de pe piața internă liberalizată a energiei electrice.
- 90 În primul rând, Republica Austria invocă inegalități de tratament sub un dublu aspect, și anume un aspect de origine tehnică și un aspect de origine normativă.
- 91 *Primo*, subvenționarea importantă a punerii la dispoziție a unor capacități ridicate de încărcare de bază provenite din energia nucleară ar dezavantaja producătorii de energie electrică alternativă mai puțin costisitoare, care ar fi obligați să își reducă în mod artificial injectările în rețea pentru a nu compromite stabilitatea acesteia în caz de supracapacitate temporară pe piața energiei electrice. Ajutorul în cauză ar determina astfel denaturări structurale ale concurenței pe termen

lung și excluderea producătorilor de pe piața internă liberalizată a energiei electrice. Reducerile artificiale ale producției ar afecta de asemenea producătorii transfrontalieri care își exportă energia electrică în Ungaria.

- 92 *Secundo*, Republica Austria susține că, în speță, toate costurile determinate de planificarea, construirea, finanțarea externă și punerea în funcțiune a unui proiect necompetitiv și nerentabil sunt suportate de stat, în timp ce producătorii de energie regenerabilă beneficiază de ajutoare considerabil mai mici și numai cu condiția de a respecta condiții de compatibilitate mult mai stricte, astfel cum sunt definite în orientările AEM. Ar rezulta de aici o inegalitate de tratament din perspectiva dreptului aplicabil ajutoarelor între producătorii aceluiași produs care se află în concurență pe aceeași piață.
- 93 În al doilea rând, Republica Austria arată că ajutorul acordat societății Paks II denaturează de asemenea concurența pentru motivul că este în contradicție cu principiile directe esențiale ale Directivei 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO 2009, L 211, p. 55) și în special cu obiectivul creării unor condiții de concurență echitabile pentru toate întreprinderile din domeniul energiei electrice stabilite în Uniune, precum și cu obiectivul de a furniza consumatorilor energie la cel mai competitiv preț.
- 94 În plus, decizia atacată ar avea valoare de precedent pentru alte ajutoare importante în favoarea altor centrale nucleare, care ar putea denatura în mod structural și disproporționat concurența pe întreaga piață internă a energiei electrice.
- 95 În sfârșit, deși, potrivit deciziei atacate, aprecierea izolată a fiecărui ajutor individual nu ar fi dăunătoare pentru concurență, chiar și într-un ordin de mărime de 12,5 miliarde de euro, toate ajutoarele ar fi, în final, compatibile automat cu piața internă.
- 96 Comisia și Ungaria contestă argumentele Republicii Austria.
- 97 În primul rând, în ceea ce privește reproșul formulat de Republica Austria privind tratamentul inegal în privința producătorilor de energie regenerabilă întemeiat în special pe principiile directe ale Directivei 2009/72, trebuie amintit că Curtea a statuat deja că un stat membru este liber să determine compoziția mixului său energetic (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punctele 79 și 80). Prin urmare, Comisia nu poate impune ca finanțările statului să fie alocate surselor de energie alternative. Rezultă de asemenea că nu se poate impune unui stat membru să prevadă condiții de finanțare sau de exploatare absolut identice pentru toți producătorii de energie. Această cerință ar exclude, pe de altă parte, orice ajutor pentru un proiect specific de producție de energie.
- 98 În al doilea rând, astfel cum a arătat în mod întemeiat Comisia, amenințarea unei anumite denaturări a concurenței este inerentă oricărui ajutor. Astfel, aceasta trebuie acceptată, până la un anumit punct, în cadrul aprecierii compatibilității unui ajutor destinat să faciliteze dezvoltarea anumitor activități cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) TFUE, limita fiind depășită dacă acest ajutor modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.
- 99 În considerentul (391) al deciziei atacate, Comisia a ajuns la concluzia potrivit căreia efectele negative care rezultă eventual din ajutorul în cauză ar fi cel puțin compensate de obiectivul de interes comun urmărit. Ordinul de mărime de 12,5 miliarde de euro al acestui ajutor constituie

un element care trebuie luat în considerare în cadrul evaluării comparative. Luat în considerare în mod izolat, acest element nu poate fi însă decisiv. În măsura în care este vorba numai despre costurile de investiții în două noi reactoare menite să înlocuiască cele patru reactoare vechi care vor fi oprite treptat din cauza vechimii lor, un ajutor pentru funcționare nefiind prevăzut, efectul asupra pieței energiei nu va fi decât limitat.

- 100 Astfel, Comisia a arătat în mod motivat ce cote de piață puteau fi atinse, pe de o parte, numai de societatea Paks II după oprirea vechilor reactoare și, pe de altă parte, de grupul MVM și de societatea Paks II împreună în perioada limitată a operațiunii paralele pe piața maghiară și, de asemenea, pe piețele cuplate ale României și ale Slovaciei. Astfel cum arată graficul 10 care figurează în decizia atacată, cota societății Paks II pe aceste piețe cuplate nu va depăși 10%. Cotele de piață comune ale grupului MVM și ale societății Paks II pe piețele din Slovacia și România, cuplate cu cea din Ungaria, nu ar depăși 20 %, potrivit aceluiași grafic. În consecință, efectele celor două noi reactoare vor avea o întindere limitată asupra repartizării cotelor de piață.
- 101 În ceea ce privește interesele consumatorilor de energie de a obține prețul cel mai competitiv posibil, trebuie amintit că, potrivit studiului NERA, ale cărui rezultate nu sunt repuse în discuție de Republica Austria, centrala nucleară Paks va rămâne o entitate care nu influențează prețurile, astfel cum reiese din considerentele (113), (365), (369) și (376) ale deciziei atacate. Astfel, așa cum a explicat Comisia în special în considerentul (365) al deciziei atacate, prețurile energiei electrice sunt determinate în principal de costurile marginale ale producătorilor care participă la o anumită piață. Tehnologiile în domeniul surselor regenerabile au costuri marginale scăzute deoarece majoritatea acestora pot opera fără costuri pentru combustibil. De asemenea, tehnologia nucleară are costuri reduse de funcționare. În schimb, unele tehnologii pe bază de combustibili, precum centralele pe bază de cărbune și centralele pe bază de turbine cu gaz, au costuri de exploatare mai ridicate și determină astfel majorarea prețului energiei electrice. În consecință, energia nucleară este mai degrabă un sector care nu influențează prețurile decât unul care stabilește prețurile. În această privință, nu există, așadar, niciun conflict între ajutorul în cauză și principiile directe esențiale ale Directivei 2009/72 invocate de Republica Austria.
- 102 În plus, în secțiunea 5.3.8.2 din decizia atacată, Comisia a examinat în detaliu obstacolele în calea intrării pe piață a noilor actori. Această problemă a fost analizată în special având în vedere posibilele efecte ale măsurii pe piața maghiară [considerentele (357)-(365)], posibilele efecte la nivel transfrontalier [considerentele (366)-(371)] și posibilele efecte ale funcționării în paralel a reactoarelor vechi și noi ale centralei nucleare Paks [considerentele (372)-(376)]. Republica Austria nu a demonstrat existența unor erori vădite în această apreciere. Întrucât Republica Austria nu contestă, astfel cum observă Comisia în mod întemeiat, că capacitatea noilor reactoare nu conduce pe termen lung la o creștere a capacității nucleare instalate totale în Ungaria, care este estimată la 36 % din consumul total de energie electrică, înlocuirea celor patru reactoare ale centralei nucleare Paks cu două noi reactoare care produc aceeași cantitate de energie și finanțate datorită ajutorului pentru investiția în cauză nu va putea determina o excludere considerabilă a producătorilor de energie din alte surse.
- 103 În al treilea rând, trebuie înlăturat argumentul Republicii Austria potrivit căruia decizia atacată are o valoare de precedent pentru alte ajutoare importante în favoarea altor centrale nucleare, care vor putea denatura în mod structural și disproporționat concurența în cadrul pieței interne a energiei electrice în ansamblul său. În această privință, Comisia constată în mod întemeiat că valoarea de precedent a deciziei atacate nu este un argument juridic, ci un argument politic care nu poate determina nulitatea acestei decizii.

104 Din considerațiile care precedă rezultă că al cincilea motiv nu este fondat și trebuie respins.

[omissis]

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe consolidarea sau pe crearea unei poziții dominante pe piață

[omissis]

125 Republica Austria amintește că cele două societăți care exploatează vechile și noile reactoare ale centralei nucleare Paks sunt deținute în proporție de 100 % de statul maghiar, acesta din urmă fiind proprietarul indirect al acestor societăți prin intermediul MVM Hungarian Electricity Ltd., ceea ce, în decizia de deschidere, ar fi suscitât îndoieli cu privire la faptul că punerea în funcțiune a noilor reactoare ale centralei nucleare Paks ar duce la un grad foarte ridicat de concentrare a pieței în Ungaria.

126 Potrivit Republicii Austria, cele două angajamente minime ale Ungariei prevăzute în decizia atacată nu sunt suficiente. Faptul că administrarea celor două societăți este atribuită unor ministere diferite nu ar schimba cu nimic faptul că, în cele din urmă, statul maghiar ar fi cel care, în calitate de deținător al capitalului, ar fi în posesia tuturor acțiunilor celor două societăți și ar fi în măsură să controleze comportamentul acestora din urmă. Din punct de vedere funcțional, ar trebui, în cadrul evaluării concentrării pieței, să se cumuleze cotele celor două întreprinderi. Trimiterea făcută de Comisie în considerentul (353) al deciziei atacate la Comunicarea sa juridicțională consolidată în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 2008, C 95, p. 1) nu ar schimba cu nimic aprecierea de mai sus.

127 În ceea ce privește funcționarea în paralel a vechilor și a noilor reactoare ale centralei nucleare, Republica Austria arată că faptul că durata de viață a acestora din urmă este de numai șapte ani nu este de natură să înlăture îndoielile în temeiul dreptului concurenței. În realitate, în această perioadă, concurenții ar fi ținuuți în afara pieței. În plus, data prevăzută pentru închiderea vechilor reactoare nucleare nu ar fi garantată.

128 Pe de altă parte, Comisia nu ar fi examinat repercusiunile asupra posibilităților de intrare a noilor operatori pe piață, în special pentru perioada cuprinsă între anii 2026 și 2032 sau 2037. Aceasta nu ar fi ținut seama de faptul că investițiile în centralele nucleare contribuie în mod general la o scădere a investițiilor statului în sursele de energie regenerabile și, în același timp, la o creștere semnificativă a concentrării pe ansamblul pieței energiei.

129 În ceea ce privește constatarea potrivit căreia cotele de piață combinate ale grupului MVM și ale societății Paks II pe piața cuplată din Ungaria, Slovacia și România nu depășesc 20 %, Republica Austria consideră că acest simplu fapt nu este suficient pentru a concluziona că un efect transfrontalier este exclus în mod automat. Potrivit Republicii Austria, Comisia ar fi trebuit să țină seama și de structura pieței în ansamblul său. Având în vedere faptul că centrala nucleară Paks ar dispune deja împreună cu vechile reactoare de o cotă de piață de peste 50 % în Ungaria, riscul unui abuz al acestei poziții și al unei denaturări a concurenței rezultate din aceasta ar fi evident.

130 Comisia, Ungaria și Republica Cehă contestă argumentația Republicii Austria.

- 131 Trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) TFUE, un ajutor poate fi autorizat numai dacă nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun, ceea ce implică evaluarea comparativă a efectelor pozitive ale ajutorului avut în vedere pentru dezvoltarea activităților pe care acesta urmărește să le susțină și a efectelor negative pe care acest ajutor le poate avea asupra pieței interne (Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punctul 101). Astfel de efecte negative asupra concurenței există în special atunci când ajutoarele provoacă crearea sau menținerea unei poziții dominante pe piața a beneficiarului ajutorului.
- 132 Din această perspectivă, Comisia a examinat, în secțiunea 5.3.8.1 din decizia atacată, problema dacă majorarea unei eventuale concentrări a pieței rezulta din viitoarea regrupare a drepturilor de deținere și exploatare a vechilor reactoare ale centralei nucleare Paks cu cele noi.
- 133 În considerentul (347) al deciziei atacate, Comisia a observat că piața maghiară a producției de energie electrică se caracteriza printr-un nivel relativ ridicat de concentrare, centrala nucleară actuală Paks (grupul MVM) producând aproximativ 50 % din energia electrică națională. Reiese din considerentul (349) al deciziei atacate că Comisia era preocupată de faptul că o separare juridică a societății Paks II și a grupului MVM era insuficientă sau nu putea fi menținută fără o garanție suplimentară în această privință. Cu toate acestea, Comisia a apreciat că anumite informații răspundeau preocupărilor sale, și anume, în primul rând, că obiectivul măsurii maghiare era înlocuirea treptată a capacităților nucleare existente ale centralei nucleare Paks între anii 2025 și 2037, în al doilea rând, că Ungaria susținuse că grupul MVM și societatea Paks II erau independente și că erau lipsite de legătură și, în al treilea rând, că, potrivit Ungariei, societatea Paks II, succesoarele acesteia și entitățile afiliate erau pe deplin separate din punct de vedere juridic și structural și că întreținerea, gestionarea și operarea lor erau independente și fără legătură cu grupul MVM și cu ansamblul întreprinderilor sale, al succesoarelor și al întreprinderilor sale afiliate, precum și al altor întreprinderi aflate sub controlul statului, prezente în producerea, vânzarea cu ridicata sau cu amănuntul de energie [considerentele (350)-(354) ale deciziei atacate].

Cu privire la puterea centralei nucleare Paks pe piața maghiară și pe piața internă a Uniunii

- 134 Republica Austria invocă crearea unei poziții dominante pe piață prin ajutorul în cauză.
- 135 În primul rând, Republica Austria afirmă că centrala nucleară Paks dispune deja cu vechile reactoare de o cotă de piață de peste 50 % în Ungaria, dând naștere unei prezumții irefragabile de existență a unei poziții dominante. Or, acest argument provine dintr-o eroare cu privire la situația de fapt.
- 136 Potrivit considerentului (43) al deciziei atacate, „[î]n calitate de producător, grupul MVM deținut de stat are o prezență semnificativă pe piață, ca urmare a principalului său activ de producție, centrala nucleară Paks, care a furnizat [...] 52,67 % din energia electrică produsă la nivel intern în 2015”. Or, această constatare, ca și considerentele (18) și (347) ale deciziei atacate, privește cota de energie produsă în Ungaria de centrala nucleară Paks. Procentele menționate nu indică însă cota de piață a centralei nucleare Paks pe piața maghiară a energiei electrice. Aceasta din urmă reiese mai degrabă din graficul 1, reprodus de asemenea în considerentul (43) al deciziei atacate, care se referă la „consumul total de energie electrică în Ungaria în 2015” și potrivit căruia cota de piață a centralei nucleare Paks se ridică la 36,19 %. Întrucât Ungaria este un importator net de energie electrică ale cărui importuri reprezintă aproximativ 30 % din consumul de energie electrică, astfel

cum a explicat Comisia în considerentul (47) al deciziei atacate, cota de piață a centralei nucleare Paks este redusă automat prin importurile respective, care acoperă o parte substanțială a consumului intern în Ungaria.

- 137 Prin urmare, Comisia subliniază în mod corect, în considerentul (358) al deciziei atacate, că s-a întemeiat pe faptul că energia electrică produsă de centrala nucleară Paks acoperă 36 % din consumul total de energie electrică în Ungaria. În plus, în considerentul (358) al deciziei atacate, Comisia a apreciat că, *primo*, energia electrică produsă în acea perioadă de centrala nucleară Paks furniza 36 % din consumul total al Ungariei de energie electrică, *secundo*, acest procent care s-ar reduce având în vedere creșterea preconizată a cererii și, *tertio*, se preconizează că noile reactoare ale centralei nucleare Paks vor ajunge la o producție similară de îndată ce vechile reactoare ale acesteia vor fi fost eliminate treptat.
- 138 Trebuie adăugat că cotele de piață nu determină în sine o poziție dominantă, astfel cum arată în mod întemeiat Ungaria, ci ele servesc doar ca punct de plecare pentru o analiză a pieței, care trebuie să țină seama de toate celelalte împrejurări relevante, precum obstacolele în calea intrării pe piață și dezvoltarea pieței pe o perioadă mai lungă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 februarie 1978, *United Brands și United Brands Continental/Comisia*, 27/76, EU:C:1978:22, punctul 66) sau structura pieței relevante. În această privință, Ungaria amintește în mod întemeiat că, pe de o parte, construirea noilor reactoare ale centralei nucleare Paks este un proiect care urmărește menținerea capacității de producție de energie electrică, iar nu extinderea acesteia și care oferă o soluție în anticiparea unei situații de penurie, contribuind în același timp la stabilizarea rețelei, și, pe de altă parte, decizia atacată a fost însoțită, la articolul 3, de condiții, în special cu privire la utilizarea profitului, la acordurile comerciale de tranzacționare și la garantarea separării juridice și structurale a societății Paks II și a grupului MVM, care urmăresc să limiteze efectele anticoncurențiale ale ajutorului și, în plus, în privința cărora Ungaria s-a angajat să prezinte rapoarte anuale.
- 139 Astfel, în decizia atacată, Comisia și-a întemeiat aprecierea cu privire la o eventuală denaturare a pieței pe toate aceste elemente, fără ca Republica Austria să fi repus în discuție studiile economice pe care s-a întemeiat Comisia, privind situația actuală și previziunile dezvoltării pe piața maghiară și pe piețele interconectate.
- 140 În această privință, trebuie amintit în special că, potrivit studiilor menționate și astfel cum a explicat Comisia în considerentele (360) și (388) ale deciziei atacate, situația penuriei energetice în Ungaria va persista, astfel încât țara va rămâne un importator net după eliminarea treptată a celor patru unități, aflate în prezent în stare de funcționare, ale centralei nucleare Paks. În plus, potrivit considerentului (373) al deciziei atacate, din studiul NERA reiese că, inclusiv pe perioada funcționării în paralel a noilor și a vechilor reactoare ale centralei nucleare Paks între anii 2025 și 2037, cererea maximă preconizată la nivel național nu va fi satisfăcută numai prin intermediul centralelor naționale [a se vedea de asemenea considerentul (389) al deciziei atacate]. Afirmarea Republicii Austria potrivit căreia, în cursul funcționării în paralel a noilor și a vechilor reactoare ale centralei nucleare Paks în perioada cuprinsă între anii 2026 și 2032, ar exista o blocare a pieței maghiare a energiei electrice cu un obstacol în calea intrării pe piață a unor noi actori, pe care Comisia nu l-ar fi luat în considerare în decizia atacată, se dovedește astfel nefondată.
- 141 În ceea ce privește critica referitoare la concurenții de pe piața maghiară și de pe piețele cuplate ale Ungariei, Slovaciei și României, efectele asupra acestora au fost analizate în considerentul (357) și următoarele și în considerentul (366) și următoarele ale deciziei atacate și de care s-a ținut seama în concluzia privind denaturările concurenței și echilibrarea globală în considerentul (388) al

deciziei atacate. În această privință, trebuie amintit că, contrar celor susținute de Republica Austria, nu trebuie avute în vedere cotele de piață combinate ale celor două întreprinderi în măsura în care independența societății Paks II față de grupul MVM a fost dovedită și garantată, astfel cum se arată la punctul 152 și următoarele de mai jos.

- 142 Independent de cele de mai sus, critica Republicii Austria potrivit căreia cei șapte ani de producție în paralel ar constitui o perioadă în care concurenții ar fi ținuti în afara pieței, astfel încât un efect de excludere ar fi inevitabil pe termen lung, nu este fondată. În această privință, trebuie amintit că, în considerentul (387) al deciziei atacate și pe baza unor studii prezentate în aceasta, Comisia a ajuns la concluzia că orice obstacol în calea intrării altor tipuri de capacități de producție, în special în perioada limitată a funcționării în paralel a vechilor și a noilor reactoare ale centralei nucleare Paks, era limitat pentru motivul că deficitul în ceea ce privește viitoarea capacitate globală instalată, identificată de gestionarul rețelelor de transport maghiar, ar permite pătrunderea pe piață a altor tehnologii de producție, atât din surse regenerabile, cât și din surse fără emisii scăzute de carbon, indiferent dacă noile reactoare sunt sau nu sunt construite.
- 143 În ceea ce privește, în sfârșit, o eventuală eliminare a producătorilor de energie din surse noi și regenerabile, trebuie să se țină seama de faptul, prezentat în înscrisuri și care nu este contestat de Republica Austria, că aceste energii sunt prin natura lor intermitente și nu pot decât cu dificultate să contribuie la sarcina de bază care trebuie acoperită [a se vedea considerentul (181) al deciziei atacate].
- 144 În al doilea rând, trebuie înlăturat argumentul Republicii Austria potrivit căruia Comisia ar fi trebuit să țină seama, în cadrul evaluării unei eventuale concentrări a pieței, de un studiu realizat de Candole Partners, pe care s-a întemeiat pentru a determina avantajele ajutorului în cauză și care conține estimări privind concentrarea pieței. Republica Austria deduce din acest studiu că investițiile în centralele nucleare contribuie în mod general la o reducere a investițiilor statului în sursele de energie regenerabile și, în același timp, la o creștere semnificativă a concentrării pieței pe întreaga piață a energiei.
- 145 *Primo*, trebuie amintit că revine statului membru sarcina de a-și stabili în mod liber mixul energetic.
- 146 Pe de altă parte, în această privință, din considerentul (362) al deciziei atacate, reiese că strategia națională a Ungariei prevede energia regenerabilă în mixul său energetic, în conformitate cu pachetul climat-energie al Uniunii din 2020, cu obiectivele naționale în materie de energie regenerabilă pe piața internă a energiei electrice, stabilite în Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO 2009, L 140, p. 16) și cu obiectivele esențiale ale cadrului de politici privind clima și energia pentru anul 2030. În plus, ținând seama de obiectivele și de obligațiile la nivelul Uniunii și la nivel național menționate în domeniul energiei regenerabile, Ungaria nu ar fi o excepție în ceea ce privește desfășurarea mecanismelor de sprijin pentru a pune în funcțiune noi centrale care produc energie electrică din surse regenerabile. Comisia a observat de asemenea că o parte a schemei maghiare în materie de energie regenerabilă era operațională din luna ianuarie a anului 2017, în timp ce alte părți ale schemei privind producători mai mari de energie din surse regenerabile erau, la data adoptării deciziei atacate, în așteptarea aprobării de către Comisie a ajutorului de stat.

147 *Secundo*, indicii care măsoară concentrarea pieței reproduși de Republica Austria confirmă doar în cifre ceea ce evidențiază deja constatările Comisiei din decizia atacată: indicele Herfindahl-Hirschman (HHI) se ridică la valori care corespund unei „concentrări ridicate a pieței” de 2 594 în prezent, de 6 889 în anul 2030 (perioadă de suprapunere) și de 2 582 în anul 2040. Întrucât Republica Austria nu precizează în ce măsură datele ce reies din studiul menționat ar putea influența aprecierea întinderii unei eventuale denaturări a concurenței, este necesar să se respingă argumentul de a nu fi integrat în evaluarea comparativă studiul realizat de Candole Partners.

148 În concluzie, Comisia a considerat în mod întemeiat, în considerentul (372) al deciziei atacate, că incidența ajutorului în cauză asupra pieței era proporțională în raport cu obiectivele de securitate a aprovizionării și cu necesitatea de a pregăti în mod corespunzător dezafectarea unităților centralei nucleare Paks. Republica Austria nu a demonstrat o eroare vădită de apreciere a Comisiei în ceea ce privește examinarea concentrării pieței care poate rezulta din ajutorul în cauză. În consecință, este necesar să se respingă prezentul motiv.

Cu privire la prelungirea funcționării în paralel a vechilor și a noilor reactoare ale centralei nucleare Paks

149 Potrivit Republicii Austria, Comisia ar fi trebuit să prevadă în decizia atacată obligația de a închide vechile reactoare ale centralei nucleare Paks drept condiție de autorizare a ajutorului. În lipsa unei astfel de condiții, funcționarea în paralel a vechilor și a noilor reactoare ar putea continua în teorie o perioadă îndelungată, astfel încât nu ar fi sigur că reactoarele 1-4 din centrala nucleară Paks nu vor fi exploatate după anii 2032, 2034, 2036 și 2037, din moment ce prelungirea duratei de viață ar fi dorită sau pusă în aplicare în numeroase state.

150 Or, în speță, enunțarea unei condiții în dispozitivul deciziei atacate nu constituie o cerință imperativă pentru a garanta fiabilitatea respectivului fapt. Reiese din considerentul (350) al deciziei atacate, pe de o parte, că perioada de suprapunere ar trebui să se limiteze la intervalul 2026-2032 și, pe de altă parte, că scoaterea din uz a tuturor capacităților nucleare ale vechilor reactoare ale centralei nucleare Paks ar trebui să fie finalizată până în anul 2037. Planificarea retragerii capacităților nucleare este de asemenea cuprinsă în descrierea ajutorului în secțiunea 2 din decizia atacată, intitulată „Descrierea detaliată a măsurii”, în care Comisia a precizat în considerentul (10) că „[e]xploatarea unităților 5 și 6 este destinată să compenseze pierderea capacității atunci când unitățile 1-4 (cu o capacitate totală de 2 000 MW) vor fi scoase din uz” și că „[U]ngaria a susținut că unitățile 1-4 vor fi operaționale până la sfârșitul anului 2032, 2034, 2036 și, respectiv, 2037, fără perspectiva unei extinderi a duratei de viață”. Prin urmare, în descrierea ajutorului, măsura este prezentată ca o înlocuire treptată a capacităților nucleare ale vechilor reactoare ale centralei nucleare Paks. Or, decizia Comisiei de a declara ajutorul compatibil cu piața internă privește exclusiv ajutorul descris în această decizie, astfel încât decizia atacată nu autorizează ajutorul decât în măsura în care acesta rămâne conform cu măsura notificată.

151 Pe de altă parte, argumentele Republicii Austria care pun în discuție fiabilitatea afirmației Ungariei potrivit căreia perioada prevăzută în care cele patru reactoare utilizate în prezent vor funcționa în paralel cu cele două noi reactoare ar trebui să se limiteze la intervalul 2026-2032, cu scoaterea din uz a tuturor capacităților lor nucleare până în anul 2037, nu au fost susținute de elemente de probă susceptibile să demonstreze că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere în ceea ce privește existența probabilă a unei poziții dominante.

Cu privire la independența întreprinderii care exploatează vechile reactoare ale centralei nucleare Paks față de întreprinderea care exploatează noile reactoare ale aceleiași centrale nucleare

- 152 În ceea ce privește al doilea și al treilea element pe care Comisia se întemeiază, în considerentele (351)-(353) ale deciziei atacate, pentru a înlătura preocupările sale cu privire la consolidarea unei influențe pe piața maghiară a energiei, și anume lipsa unei fuziuni viitoare între operatorul vechilor reactoare ale centralei nucleare Paks, grupul MVM, pe de o parte, și societatea Paks II care exploatează noile reactoare, pe de altă parte, sau a unei coordonări a activităților lor, Republica Austria susține în esență că cele patru caracteristici pe care Comisia își întemeiază constatarea unei separării juridice și structurale nu sunt suficiente în acest scop. Aceste caracteristici constau în gestionarea de către departamente guvernamentale diferite (Ministerul Dezvoltării Naționale care gestionează grupul MVM și Biroul prim-ministrului care gestionează societatea Paks II), în lipsa unor funcții de conducere partajate sau comune în cadrul consiliului de administrație al fiecărei societăți, în inexistența unor măsuri de protecție care să asigure că întreprinderile nu fac schimb de informații sensibile și confidențiale din punct de vedere comercial și în faptul că competențele decizionale ale fiecărei societăți sunt separate și distincte unele față de celelalte.
- 153 În primul rând, trebuie înlăturat argumentul Republicii Austria potrivit căruia societatea Paks II făcea parte din grupul MVM la momentul înființării sale. Din considerentul (27) al deciziei atacate reiese că acțiunile societății Paks II, deținute inițial de grupul MVM, au fost transferate statului maghiar în anul 2014. Or, decizia atacată a fost adoptată la 6 martie 2017, astfel încât, la momentul la care Comisia a adoptat decizia atacată, faptul că acțiunile societății Paks II au fost deținute inițial de grupul MVM era lipsit de relevanță.
- 154 În al doilea rând, afirmația prin care Republica Austria urmărește să repună în discuție validitatea celui de al doilea criteriu enumerat în considerentul (352) al deciziei atacate (a se vedea punctul 152 de mai sus), și anume existența unei puteri independente de decizie, nu poate fi convingătoare. Republica Austria susține că, în pofida separării juridice și structurale a celor doi producători de energie, faptul că administrarea celor două societăți este atribuită unor ministere diferite nu ar schimba cu nimic faptul că, în cele din urmă, statul maghiar ar fi cel care deține toate acțiunile celor două societăți și că este în măsură să conducă sau să coordoneze comportamentul acestora din urmă, cu atât mai mult cu cât este vorba despre miniștri ai aceluiași guvern și că tocmai „prim-ministrul” are un rol special în guvernul maghiar.
- 155 Ungaria arată însă în mod întemeiat că Republica Austria nu a furnizat niciun element pentru a întemeia afirmația potrivit căreia rolul special pe care l-ar ocupa prim-ministrul maghiar în cadrul guvernului maghiar i-ar permite să controleze și să ghideze strategia societății care exploatează vechile reactoare și ale întreprinderii care exploatează noile reactoare. Republica Austria nu a furnizat nici informații suplimentare cu privire la eventualele drepturi de investigare. În special, nu se poate presupune că simplul fapt că prim-ministrul dispune, în temeiul Constituției maghiare, de dreptul de a propune revocarea miniștrilor, astfel cum a susținut Republica Austria în ședință, este un indiciu suficient al unei administrări coordonate a acestor societăți distincte din punct de vedere juridic.
- 156 În al treilea rând, Republica Austria contestă abordarea Comisiei reținută în considerentul (353) al deciziei atacate pentru a determina independența societății Paks II, a succesoarelor acesteia și a întreprinderilor afiliate, pe plan juridic și structural, față de grupul MVM. În această privință, Comisia s-a întemeiat pe punctele 52 și 53 din Comunicarea jurisdicțională consolidată în

temeiul Regulamentului nr. 139/2004. Punctul 52 din această comunicare tratează concentrări care implică întreprinderi publice și utilizează drept criteriu pentru a distinge o restructurare internă de o concentrare faptul că întreprinderile dispun de o „putere independentă de decizie”.

- 157 În această privință, Republica Austria nu explică motivele pentru care această abordare ar fi incorectă. Aceasta se limitează să propună aplicarea unei abordări diferite făcând referire la legislația achizițiilor publice.
- 158 Or, în speță, nu este vorba despre contracte încheiate între două entități care aparțin aceleiași persoane juridice. Criteriile prevăzute pentru această situație, cuprinse la articolul 28 alineatul (2) din Directiva 2014/25, nu pot fi transpuse pentru a stabili dacă puterea de piață a două entități de pe o piață identică, ambele deținute de stat, dar separate din punct de vedere structural, ar trebui să fie însumate. Astfel, obiectivul urmărit de articolul 28 alineatul (2) din Directiva 2014/25 nu este de a împiedica crearea sau consolidarea unei poziții dominante. Problema dacă, într-o situație „in house” în care se prezumă că una dintre entități efectuează servicii pentru cealaltă, aceasta trebuie să poată efectua serviciile menționate fără a intra în concurență cu întreprinderi externe, nu este astfel comparabilă cu cea a stabilirii unei eventuale concentrări pe piața pe care cele două entități își desfășoară activitatea. Norma citată din legislația achizițiilor publice nu are ca obiect concertarea activităților a două entități pe aceeași piață, ci tratează situația unui contract încheiat între entitățile respective. Prin urmare, este lipsit de relevanță pentru prezenta cauză faptul că, în temeiul jurisprudenței Curții în domeniul legislației privind atribuirea contractelor de achiziții publice, referitoare la așa-numitele situații „in house”, grupul MVM, pe de o parte, și societatea Paks II, pe de altă parte, ar trebui, astfel cum invocă Republica Austria, să fie imputate statului.
- 159 În ceea ce privește referirea Republicii Austria la o hotărâre privind dreptul concurenței, nici aceasta nu repune în discuție abordarea adoptată de Comisie. Astfel, în Hotărârea din 10 ianuarie 2006, *Cassa di Risparmio di Firenze și alții* (C-222/04, EU:C:2006:8, punctele 112 și 113), Curtea nu a constatat de fapt că toate entitățile care erau controlate din punct de vedere juridic sau *de facto* de aceeași entitate erau considerate o singură întreprindere, ci a statuat că o entitate care nu exercita nicio altă activitate economică în afară de controlul unei alte întreprinderi era ea însăși calificată drept întreprindere. Această situație specială proprie situației din cauza în care s-a pronunțat hotărârea menționată nu are totuși nicio legătură cu împrejurările din prezenta cauză.
- 160 În al patrulea rând, trebuie să se observe că stabilirea, precum și menținerea garanțiilor structurale care asigură o autonomie de decizie a grupului MVM și a societății Paks II sunt garantate prin articolul 3 al cincilea paragraf din decizia atacată, care conține următoarea condiție: „În plus, Ungaria se angajează ca societatea Paks II, succesoarele acesteia și entitățile afiliate să fie pe deplin separate din punct de vedere juridic și structural și să facă obiectul unei puteri independente de decizie în sensul punctelor 52 și 53 din Comunicarea jurisdicțională privind concentrările economice și să fie menținute, gestionate și exploatate independent și fără legătură cu MVM Group și toate întreprinderile, succesoarele și entitățile afiliate ale sale și alte întreprinderi controlate de stat care își desfășoară activitatea în producția, vânzarea cu ridicata sau vânzarea cu amănuntul de energie”. În plus, articolul 4 din decizia atacată prevede că „Ungaria prezintă Comisiei rapoarte anuale cu privire la respectarea angajamentelor prevăzute la articolul 3” și că „[p]rimul raport se transmite în termen de o lună de la data închiderii primului exercițiu financiar de exploatare comercială a societății Paks II”. Astfel cum subliniază Ungaria și Republica Cehă, datorită acestei condiții și considerentului (381) al deciziei atacate, situația pieței după lansarea noilor reactoare ale centralei nucleare Paks se află sub controlul permanent al

Comisiei. Ungaria adaugă în mod întemeiat că nerespectarea acestor condiții ar determina o nouă investigație a Comisiei cu privire la ajutoarele de stat, ceea ce ar compromite investiția în curs a Ungariei în proiect.

- 161 Reiese din cele de mai sus că determinarea independenței societății Paks II față de grupul MVM efectuată de Comisie nu conține nicio eroare de apreciere și că nu există indicii care să susțină preocuparea Republicii Austria cu privire la faptul că statul maghiar și-ar putea exercita în mod coordonat influența asupra ambelor întreprinderi, consolidându-și astfel poziția dominantă.
- 162 Prin urmare, al șaptelea motiv trebuie respins.

Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe riscul de lichiditate a pieței maghiare de comercializare cu ridicata de energie electrică

- 163 Prin intermediul celui de al optulea motiv, Republica Austria susține că Comisia nu a luat în considerare în mod suficient riscul de lichiditate a pieței maghiare de comercializare cu ridicata de energie electrică.
- 164 Republica Austria susține că, în cadrul examinării repercusiunilor economice negative ale ajutorului, trebuie să se verifice efectele asupra piețelor din aval. Aprobarea ajutorului ar fi ilegală în măsura în care riscul de reducere a lichidității pieței, recunoscut chiar de Comisie în considerentul (377) al deciziei atacate, ar subzista și ar fi chiar agravat. Mai mulți factori ar crește riscul pentru lichiditate, în special funcționarea în paralel a vechilor și a noilor reactoare ale centralei nucleare Paks pe o perioadă relativ lungă și concentrarea ridicată pe piața energiei electrice maghiare. Potrivit Republicii Austria, Comisia ar fi acceptat fără o justificare reală să înlăture îndoielile sale potrivit cărora piața, în cadrul căreia capacitățile de producție sunt controlate în mare măsură de stat, ar putea deveni și mai puțin lichidă, dat fiind că puținii actori de pe piață ar putea limita ofertele de aprovizionare. Nu ar fi suficient să se constate, astfel cum ar fi procedat Comisia, excluderea legăturilor dintre societatea Paks II și operatorii de stat pe piața cu amănuntul și să se amintească celelalte condiții-cadru stabilite în decizia atacată care prevăd ca Ungaria să garanteze o vânzare la bursa de energie electrică și licitații. În realitate, legăturile ar exista întotdeauna, societatea Paks II, la fel ca grupul MVM, fiind controlată de stat, care, chiar în cazul unei întreprinderi intermediare, în calitate de proprietar în proporție de 100 %, ar fi în măsură să ia toate deciziile necesare, în special cu privire la personal. De asemenea, repartizarea competențelor între diferite ministere ar putea fi modificată cu ușurință în temeiul dreptului național și, în cadrul guvernului, ar exista un minim de comunicare și de concertare. În pofida distincției dintre cele două întreprinderi la nivel juridic și structural, statul ar putea, așadar, să își exercite influența coordonată asupra celor două întreprinderi, astfel încât o poziție dominantă pe piață nu ar putea fi exclusă. În ceea ce privește garantarea unei vânzări la bursa de energie electrică și a unor licitații, Republica Austria susține că energia electrică subvenționată ar ajunge pe piață și ar produce efecte directe asupra prețului pieței energiei electrice, indiferent de modalitatea de vânzare. Din moment ce nu este prevăzută nicio cantitate minimă de energie electrică care trebuie să fie vândută obligatoriu în acest mod, ar putea fi avută efectiv în vedere o strategie comercială a grupului MVM și a societății Paks II care ar consta în reducerea ofertei de energie electrică în vederea majorării prețurilor.
- 165 Comisia și Ungaria susțin că al optulea motiv trebuie respins.

- 166 Republica Austria își întemeiază al optulea motiv, potrivit căruia Comisia nu ar fi luat suficient în considerare riscul de lichiditate a pieței maghiare de comercializare cu ridicata de energie electrică, pe două categorii de argumente.
- 167 În primul rând, trebuie înlăturate de la bun început argumentele Republicii Austria care se întemeiază pe afirmația unei poziții dominante a societății Paks II.
- 168 În această privință, pe de o parte, trebuie să se facă trimitere la aprecierea efectuată în cadrul examinării celui de al șaptelea motiv la punctul 131 și următoarele de mai sus. Pe de altă parte, trebuie subliniat că condiția stabilită la articolul 3 al cincilea paragraf din decizia atacată, citată la punctul 160 de mai sus, care urmărește să împiedice crearea unei poziții dominante pe piața energiei în perioada de funcționare în paralel a vechilor și a noilor reactoare, prevede că garantarea independenței administrării și exploatării noilor reactoare și a lipsei oricărei legături cu grupul MVM privește în mod expres alte întreprinderi aflate sub controlul statului care își desfășoară activitatea în domeniul vânzării angro sau cu amănuntul de energie. Concluzia Comisiei din considerentul (379) al deciziei atacate, potrivit căreia excluderea legăturilor dintre societatea Paks II și operatorii de stat pe piața de comercializare cu amănuntul a contribuit la abordarea unora dintre preocupările sale nu este repusă în discuție de argumentul Republicii Austria potrivit căruia situația ar putea fi modificată cu ușurință în temeiul dreptului național potrivit căruia, în cadrul guvernului, ar exista un minim de comunicare și de concertare. Astfel, în această privință, Ungaria arată în mod întemeiat că Comisia a declarat că ajutorul era compatibil cu piața internă, sub rezerva unor condiții care includ și angajamentul citat anterior referitor la separarea celor două întreprinderi. Având în vedere obligația de a prezenta un raport anual, prevăzută la articolul 4 din decizia atacată, respectarea condiției menționate rămâne sub controlul Comisiei.
- 169 În al doilea rând, în ceea ce privește distribuția energiei produse, trebuie să se observe că, în decizia atacată, în special în secțiunea 2.6, Comisia și-a exprimat preocuparea cu privire la situația structurilor actuale ale vânzării cu ridicata de energie produsă de grupul MVM în centrala nucleară Paks. În considerentul (377) al deciziei atacate, Comisia a arătat că tranzacțiile cele mai curente în sectorul maghiar al comercializării cu ridicata de energie electrică erau încheiate prin intermediul unor contracte bilaterale de achiziție de energie electrică și că bursa maghiară de energie electrică nu determinase încă un nivel de lichiditate adecvat. Aceasta a arătat că piețele ar putea deveni mai puțin lichide, dat fiind că actorii în cauză ar putea limita numărul ofertelor de aprovizionare disponibile pe piață. În considerentul (378) al deciziei atacate, Comisia a apreciat de asemenea că modul în care energia electrică produsă de noile reactoare era vândută pe piață ar putea afecta în mod semnificativ lichiditatea și că costurile suportate de concurenții din aval ar putea fi majorate prin restrângerea accesului lor competitiv la o intrare importantă pe piață (blocarea intrării pe piață) și că aceasta s-ar putea produce dacă energia electrică produsă de societatea Paks II ar fi vândută, în principal, prin intermediul unor contracte pe termen lung numai către anumiți furnizori, deplasând astfel puterea de piață a societății Paks II de pe piața producerii de energie pe piața de comercializare cu amănuntul.
- 170 Pe baza analizei acestei situații, Comisia a prevăzut condiții care vizează limitarea riscului de lichiditate prin angajamentul Ungariei de a garanta respectarea anumitor reguli de comercializare a producției societății Paks II. Aceste norme sunt cuprinse la articolul 3 al treilea și al patrulea paragraf din decizia atacată și prevăd următoarele:

„Ungaria se asigură că strategia de comercializare a energiei electrice produse de Paks II va fi o strategie comercială de optimizare a profitului în condiții de concurență deplină care va fi realizată prin acorduri comerciale de tranzacționare încheiate prin oferte compensate pe o platformă de

tranzacționare transparentă sau la bursă. Strategia de tranzacționare a producției de energie electrică a Paks II (excluzând consumul propriu al Paks II) este după cum urmează:

Nivelul 1: Paks II va vinde cel puțin 30 % din producția totală de energie electrică pe piața pentru ziua următoare, pe piața intrazilnică și piața la termen a bursei Hungarian Power Exchange (HUPX). Pot fi utilizate alte burse de energie electrică similare, cu permisiunea serviciilor Comisiei, care va fi acordată sau refuzată în termen de două săptămâni de la depunerea cererii de către autoritățile maghiare.

Nivelul 2: Restul producției totale de energie electrică va fi vândut de Paks II în condiții obiective, transparente și nediscriminatorii, prin intermediul licitațiilor. Condițiile de desfășurare a unei astfel de licitații vor fi stabilite de autoritatea de reglementare în domeniul energiei electrice din Ungaria, similar cerințelor de licitare impuse de MVM Partner (decizia nr. 741/2011 a autorității maghiare de reglementare). Autoritatea de reglementare în domeniul energiei electrice din Ungaria supraveghează de asemenea desfășurarea acestor licitații.

Ungaria se asigură că platforma de licitație pentru nivelul 2 este gestionată de Paks II și că ofertele sunt accesibile în mod egal tuturor comercianților autorizați sau înregistrați în aceleași condiții de piață. Sistemul de compensare a ofertelor este verificabil și transparent. Nu sunt impuse restricții privind utilizarea finală a energiei electrice achiziționate.”

- 171 Astfel cum reiese din articolul 4 din decizia atacată, Ungaria s-a angajat de asemenea să prezinte Comisiei rapoarte anuale cu privire la respectarea angajamentelor menționate la articolul 3 din decizia atacată, astfel încât punerea lor în aplicare rămâne sub monitorizarea continuă a Comisiei.
- 172 În considerentele (383) și (384) ale deciziei atacate, Comisia a constatat în mod întemeiat că s-a procedat astfel pentru ca energia electrică produsă de noile reactoare să fie disponibilă pe piața de comercializare cu ridicata pentru toți actorii de pe piață în mod transparent și că nu exista, așadar, niciun risc ca energia electrică produsă de societatea Paks II să fie monopolizată prin contractele pe termen lung, acest tip de contract prezentând un risc pentru lichiditatea pieței. Prin urmare, se dovedește că Comisia a concluzionat în mod întemeiat că riscurile privind lichiditatea pieței care ar putea apărea erau minore.
- 173 Republica Austria nu precizează motivele pentru care condițiile stabilite de Comisie nu ar fi suficiente pentru a remedia problemele întâmpinate cu ocazia acordării ajutorului care a condus la înlocuirea producției vechilor reactoare cu cea a noilor reactoare. Astfel, lichiditatea va crește și nu există niciun indiciu care să demonstreze că situația ce rezultă din condițiile ajutorului care figurează la articolul 3 din decizia atacată ar produce denaturări disproporționate ale concurenței pe piață.
- 174 Critica Republicii Austria, potrivit căreia lipsa stabilirii unei cantități minime de energie electrică care trebuie în mod obligatoriu să fie vândută ar putea permite o strategie comercială din partea grupului MVM și a societății Paks II, care ar consta în reducerea ofertei de energie electrică pentru a crește prețurile și în cadrul vânzării la bursa de energie electrică sau în cadrul licitațiilor, nu este convingătoare. Astfel, Comisia amintește în mod întemeiat că se consideră că cele două centrale nucleare produc așa-numita capacitate de bază, astfel încât acestea nu vor putea reduce în mod arbitrar puterea reactoarelor numai pentru a limita oferta de energie electrică, repornirea centralelor nucleare având costuri ridicate și implicând un volum de muncă important.

- 175 În consecință, Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere atunci când a considerat că atribuirea unui ajutor de stat societății Paks II pentru a efectua înlocuirea vechilor reactoare ale centralei nucleare Paks cu noi reactoare era conformă cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) TFUE în ceea ce privește aspectul lichidității pieței de comercializare cu ridicata de energie electrică.
- 176 Prin urmare, al optulea motiv este nefondat și trebuie respins.

Cu privire la al nouălea motiv, întemeiat pe determinarea insuficientă a ajutorului de stat

- 177 Prin intermediul celui de al nouălea motiv, Republica Austria susține că Comisia a omis să determine în mod clar elementul de ajutor. În special, costurile finanțării datoriei și costurile de tratare a deșeurilor nu ar fi fost menționate.

[omissis]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

- 1) Respinge acțiunea.**
- 2) Republica Austria va suporta propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană.**
- 3) Republica Cehă, Republica Franceză, Marele Ducat al Luxemburgului, Ungaria, Republica Polonă, Republica Slovacă și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord vor suporta propriile cheltuieli de judecată.**

Van der Woude

De Baere

Steinfatt

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 30 noiembrie 2022.

Semnături